

V. Działania prowadzące do usunięcia materiałów zawierających azbest z tereny Powiatu Słupckiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2032.

1. Inwentaryzacja.

W poprzednim rozdziale wykazano dużą rozbieżność pomiędzy poszczególnymi gminami oraz konieczność opierania się na danych szacunkowych, co do ilości materiałów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupckiego. Nasuwa to wnioski o konieczności kontynuowania inwentaryzacji w/w obiektów.

Prace takie można przeprowadzać na wiele sposobów, m. in.:

- po przez akcję edukacyjno – informacyjną o konieczności wykazywania materiałów zawierających azbest,
- prowadzenie badań ankietowych, np. wśród jednostek samorządowych, sołtysów,
- przeprowadzanie zliczania, z wykorzystaniem pracowników urzędów lub firm zewnętrznych,
- badania szacunkowe.

2. Edukacja i informacja.

Najlepszym programem edukacyjnym i informacyjnym jest rozpoczęcie procedur dofinansowań do usuwania materiałów zawierających azbest.

Program taki przede wszystkim pokazuje, że usuwanie azbestu to nie tylko koszty ale także wymierne korzyści. Zwiększa on świadomość społeczeństwa oraz wynagradza tych, którzy decydują się do niego przystąpić.

Szczególny nacisk na edukację należy położyć w pierwszych latach działania programu. W tym okresie najtrudniej jest zachęcić ewentualnych beneficjentów do podjęcia działań. Dlatego informacja o azbecie i działaniu programu powinna być poruszana jak najczęściej i z wykorzystaniem wszystkich możliwych środków przekazu.

Proponuje się w pierwszym etapie skoncentrować się na problemie szkodliwości azbestu oraz konieczności budowy programu usuwania azbestu. Po zorganizowaniu środków finansowych na realizację programu skupić się na informowaniu o terminie, zakresie oraz możliwości skorzystania z programu. Po zakończeniu, każdego roku czy etapu programu, rzetelnie i szeroko informować o jego przebiegu i osiągnięciach.

Ze względu na dostępne środki przekazu w Powiecie Słupeckim proponuje się wykorzystać:

- lokalną prasę – do publikacji artykułów i informacji o azbeście i programie, wywiady z mieszkańcami, u których znajdują się materiały zawierające azbest, relacje, zdjęcia z akcji usuwania azbestu u przykładowych uczestników programu;
- lokalne radio – audycje o azbeście i programie, wypowiedzi mieszkańców, u których znajdują się materiały zawierające azbest, wypowiedzi uczestników programu usuwania azbestu;
- ulotki, plakaty – informujące o azbeście i realizacji programu usuwania azbestu;
- szkolenia dla pracowników gmin – w każdej gminie powinna być co najmniej jedna osoba mogąca rzetelnie informować mieszkańców o możliwości udziału w programie;
- wykłady, pokazy, szkolenia – dla nauczycieli i w szkołach dla młodzieży i dzieci o azbeście i realizacji programu usuwania azbestu;
- współpracy z fundacjami i stowarzyszeniami wspierającymi usuwanie azbestu.

3. Usuwanie materiałów zawierających azbest.

3.1. Gospodarstwa i zabudowa jednorodzinna.

Opracowując „*Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupckiego*” skupiono się przede wszystkim na osobach fizycznych. Osoby te są narażone na największe koszty, z powodu powszechności występowania materiałów zawierający azbest w budownictwie, zwłaszcza na terenach wiejskich. Najczęściej spotykane są w postaci pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowo – cementowych, popularnie zwanych eternitami. Osoby fizyczne mają bardzo

ograniczone możliwości starania się o dofinansowanie wykonywanych przez nich prac budowlanych z różnego rodzaju funduszy.

Dlatego dofinansowanie w pierwszej kolejności powinno być skierowane właśnie do gospodarstw domowych.

Jako czynnik zachęty dofinansowanie powinno być wyższe w pierwszych latach realizacji projektu – 2008-2011:

- proponuje się na poziomie 100% – 70%.

Dofinansowanie w kolejnych latach 2012-2032 powinno być stopniowo obniżane. Powinno dać możliwość odczucia, iż osoby, które zgłoszą się jako pierwsze mogą uzyskać najwięcej, a w kolejnych latach zysk z przystąpienia do niego będzie coraz mniejszy.

- proponuje się na poziomie 70%-30%.

Dofinansowanie można także rozgranaczyć w zależności od wielkości inwestycji. Większe dla małych przedsięwzięć, a mniejsze dla dużych.

Zgodnie z posiadanymi danymi na terenie Powiatu Słupckiego znajduje się 1 036 954 m² pokryć dachowych z materiałami zawierającymi azbest.

Chociaż jak zaznaczono wyżej nie są to pełne dane, to całkowicie wystarczają do zainicjowania i wytyczenia kierunków działań na najbliższe lata dla „*Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupckiego.*”

Według cen deklarowanych przez różne firmy koszt usunięcia i utylizacji 1 m² pokrycia dachowego zawierającego azbest w 2007r., kształtował się na poziomie około 18,00 zł (brutto).

Po przeliczeniu (1036954 x 18 = 18 665 172,00 zł.) daje to nam szacowany koszt usunięcia zinwentaryzowanych materiałów zawierających azbest z terenu Powiatu Słupckiego równy 18 665 172,00 zł (brutto).

Materiały zawierające azbest należy usunąć do końca 2032. Licząc od stycznia 2008 roku zostały nam 24 lata.

Daje to 43 206,42 m² ($1036954/24 = 43206,42$ m²) pokryć dachowych zawierających azbest do usunięcia w ciągu roku.

Przy założonych kosztach (18,00 zł brutto/1 m²) daje to wartość 777 715,56 zł rocznie (brutto).

Jest to wartość, która nawet przy tylko częściowym dofinansowaniu, znacznie przekracza możliwości całego budżetu na wszystkie działania z zakresu ochrony środowiska dla Starostwa Powiatowego w Słupcy.

Należy się liczyć z tym, iż podane wartości w następnych latach mogą znacząco wzrosnąć. Przyczyną będzie aktualizacja inwentaryzacji obiektów budowlanych zawierających azbest, jak i rosnące ceny. Do tego jakakolwiek zwłoka w realizacji projektu, będzie tylko przyczyną wzrostu ilości materiałów do utylizacji w następnych latach, a tym samym i niezbędnych do poniesienia kosztów.

Dlatego przy realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupckiego” niezbędne jest połączenie sił Powiatowych i Gminnych Funduszy Ochrony Środowiska oraz pozyskanie środków z funduszy zewnętrznych.

Pozyskanie środków z funduszy zewnętrznych powinno stanowić główny element programu, przynajmniej w pierwszych latach jego funkcjonowania, ponieważ w tym okresie, w celu rozwinięcia programu, dofinansowanie do usuwania i utylizacji materiałów zawierających azbest powinno być największe.

3.2. Obiekty użytku publicznego.

Obiekty użyteczności publicznej powinny podlegać dalszej inwentaryzacji pod względem materiałów zawierających azbest.

Wymiana i usuwanie materiałów zawierających azbest będzie się odbywać w ramach prowadzonych prac remontowych i budowlanych.

3.3. Kanalizacja, wodociągi, drogi.

Infrastruktura wodociągów, kanalizacji i dróg powinna podlegać dalszej inwentaryzacji pod względem materiałów zawierających azbest.

Wymiana i usuwanie materiałów zawierających azbest będzie się odbywać w ramach prowadzonych prac remontowych i budowlanych.

3.4. Obiekty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Punkt ten dotyczy wszystkich obiektów wykorzystywanych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. W głównej mierze są to obiekty produkcyjne, przemysłowe, handlowe i magazynowe, biura.

Potrzebna jest dalsza inwentaryzacja w/w obiektów.

Wymiana i usuwanie materiałów zawierających azbest będzie się odbywać w ramach prowadzonych prac remontowych i budowlanych.

4. Składowanie.

Jako ewentualne miejsca utylizacji materiałów zawierających azbest proponuje się dwa najbliższe składowiska przyjmujące tego typu odpady:

- Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., 62-510 Konin, ul. Sulańska 11,
- składowisko odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne Pasięka gm. Trzemeszno, zarządzane przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "IZOPOL" S.A. Trzemeszno ul. Gnieźnieńska 4.

Jak wspomniano wcześniej azbest nie jest szkodliwy gdy nie dochodzi do jego pylenia. Nie wykazano także szkodliwości materiałów zawierających azbest gdy następuje ich przepłukiwanie przez wody opadowe czy gruntowe. Aby zabezpieczyć niekorzystne działanie azbestu wystarczy przykryć go kilkudziesięcioma centymetrami ziemi.

Wobec powyższego po rozwinięciu akcji usuwania materiałów zawierających azbest należałoby rozważyć możliwość budowy lokalnego składowiska materiałów zawierających azbest. Składowisko takie funkcjonowałoby tylko na potrzeby

lokalnego rynku. Budowa takiego składowiska przy dużej liczbie usuwanych materiałów zawierających azbest mogłaby znacząco obniżyć koszty transportu i składowania.

5. Źródła finansowania.

Koszty zabezpieczenia i w dalszej kolejności usuwania wyrobów zawierających azbest ciąży na właścicielu nieruchomości, na terenie której się znajdują. Właściciel, zarządca lub użytkownik miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest, przesyła do organu administracji lokalnej (prezydenta miasta, wójta, burmistrza, wojewody) inwentaryzację zastosowanych wyrobów azbestowych i corocznie ją aktualizuje w terminie do 31 stycznia każdego roku. Składanie tej informacji umożliwia i ułatwia uzyskanie przez przedsiębiorców, samorządy, osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami oraz wspólnoty mieszkaniowe dofinansowania i kredytów dla przeprowadzenia tych prac.

Proponowane źródła finansowania:

- Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Gminne Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowisk i Gospodarki Wodnej,
- Budżety Gmin i Powiatu,
- Środki Unijne,
- Banki,
- Fundacje i Stowarzyszenia.

6. Harmonogram realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Stupeckiego”.

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Jednostki
-----	-----------	------------------	-----------

			koordynujące
1.	Aktualizacja i inwentaryzacja podmiotów i ilości wyrobów zawierających azbest	Cały okres realizacji programu	Starostwo Powiatowe, Gminy, PINB w Słupcy
2.	Działalność informacyjno-edukacyjna	Cały okres realizacji programu	Starostwo Powiatowe, Gminy, Fundacje, Stowarzyszenia
3.	Opracowanie procedur postępowania przy realizacji Programu	2007-2008	Starostwo Powiatowe, Gminy
4.	Pozyskanie funduszy na realizację Programu	2007-2008 i później cyklicznie przez cały okres realizacji programu	Starostwo Powiatowe, Gminy
5.	Realizacja Programu	2008 -2032	Starostwo Powiatowe, Gminy
6.	Przedstawienie sprawozdania z realizacji Programu	Raz do roku	Starostwo Powiatowe, Gminy
7.	Gruntowna ocena i aktualizacja Programu	Co 4 lata	Starostwo Powiatowe, Gminy